REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 265. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 30 Noemvrie (13 Decemvrie). 1904.

In ajunul luptei decisive.

Erĭ a fost mare tămbălău în Têrgu-Mureşiului. S'a ţinut un meeting liberal guvernamental, la care a luat parte în persónă şi ministrul preşedinte ungurescu. Tóte au fost dinainte pregătite. Tisza şi-a ales acest oraş de frunte secuesc pentru a şi transplanta propaganda sa şi pe pămêntul Transilvaniei. Cu mare alaiŭ însoţit de ministrul honvedilor şi de patru ḑecĭ de deputaţi din garda sa a plecat Sâmbătă séra contele Stefan Tisza din Budapesta, spre a-se presenta în mijlocul partisanilor sĕi din Transilvania.

Deputaţiunĭ numĕróse liberale din diferite ţinuturĭ ardeleneştĭ au alergat la Têrgu-Mureşului ca sĕ salute pe contele Tisza. Şi Braşovul şi-a dat contingentul datorit la concentrarea liberală guvernamentală din Ardél, şi de aicĭ a mers o deputaţiune la Têrgu-Mureşului condusă de fişpanul Dr. Szekely, mai avênd ca membri pe vice-şpanul, pe deputatul Copony (singurul sas) şi pe alţĭ 9 Maghiarĭ, parte funcţionarĭ din Săcele. Aceştia au putut asculta discursul ministrului-preşedinte asupra situaţiunei cu consciinţa împăcată, că graţie „tactului şi înţelepciunei politice a Saşilor“ s'a votat şi în municipiul Braşov aprobare *rece* încredere guvernului actual şi şefului sĕu.

Nu scim încă ce li-o fi spus Tisza la Têrgu-Mureşului Săcuilor liberalĭ şi delegaţilor de aceeaşĭ colóre din ţéră, între carĭ se ḑice au fost şi aceia ai aristocraţiei scăpătate ardelenescĭ. Ceva nou, ce n'a mai spus şi în alte locurĭ, nu le va fi putut spune. Cum-că guvernul voiesce sĕ salveze patria şi „naţiunea“ e lucru vechiŭ, ér în ce privesce conflictul de faţă se va vedé numai după întrunirea dietei, ce şi cum va fi. Şi dieta se întrunesce deja mâne în a patra sesiune, a căreia început şi sfîrşit este încă ascuns într'un vĕl nepenetrabil.

Ce se va alege din moţiunea Daniel votată la cameră? Pute-va fi ea pusă în aplicare în faţa resistenţei hotărîte a oposiţiunei unite? Etă întrebările, la carĭ vor avé sĕ rĕspundă deja evenimentele ce se vor petrece ḑilele următóre în camera ungară.

In tabĕra oposiţiunei era mare temerea, că contele Tisza va conchiema fără de veste dieta, pentru a surprinde pe adversarii sĕi într'o stare nepregătită. De aceea comitetul esecutiv a chiemat de cu vreme pe toţĭ deputaţii din gruparea oposiţională la postul sĕu încă de Joi séra. Dér Tisza nu numai că nu s'a folosit de apucătura de care era bănuit, ci a anunţat destul de timpuriu ḑiua conchiemării dietei şi a ţinut conferenţa clubului sĕu cu patru ḑile mai curênd, spuind în discursul ce l'a ţinut cu acéstă ocasiune tot ce are pe inimă.

Acéstă a făcut'o ministru-preşedinte, ḑic ómenii lui, tocmai ca sĕ avertiseze de cu vreme oposiţiunea cu privire la intenţiunile guvernului şi sĕ-i dea timp a se gândi bine ce se facă şi sĕ întreprindă — şi décă nu cumva ar fi mai preferabil sĕ se gândéscă ea, oposiţia, la o modalitate de a aplana conflictul printr'o înţelegere cu guvernul, ca aceea de astă iérnă, când au curs lacrimĭ din ochii bĕtrânului kossuthist Thaly. Oposiţia sĕ priméscă a conlucra la revisuirea regulamentului şi a-o duce în împlinire, ér în schimb guvernul cu majoritatea sĕ anuleze votul de la 18 Noemvrie.

Cam în înţelesul acesta scrie unul din ḑiarele cele mai colţate tiszaiste, bătênd şéua — dér de astă dată cu prea puţină speranţă în vr'un resultat şi mai mult cu scopul de a sublinia pretinsa lealitate a contelui Tisza.

Situaţia e în adevĕr mult mai complicată şi mai gravă, decât ca sĕ se mai pótă repeta comedia de împăcare de astă iérnă. Din contră, oposiţia unită ca şi disidenţii partidului liberal par a nu mai avé altă ţintă, decât de a mişca tóte petrile pentru ca sĕ pótă rĕsturna pe Stefan Tisza şi a face pentru tot-déuna imposibil pe preşedintele camerei Perczel. Unui alt ministru-preşedinte ei ar acorda apoi ce s'a refusat lui Tisza.

Pregătirile de bătaie se fac acum de aprópe o lună cu mare îngrijire de ambele tabere atât în parlament, cât şi prin propaganda din ţéră.

Cine va rĕmâné învingĕtor pe teren?

Din tabĕra oposiţională a rĕsunat deja parola: „forţa forţă nasce!“ Dér puterea fiind aḑĭ în mânile ministrului-preşedinte Tisza, şansele forţei sunt mai marĭ pe partea luĭ. Óre o va pune în aplicare şi cum şi cu ce resultat?

Despre acésta ne vor da deslușire ḑiua de mâne şi cele următóre.

Braşov, 29 Noemvrie.

Germania şi Rusia. Cancelarul imperiului german contele *Bülow* rĕspunḑênd în şedinţa de Vinerĭ a „Reichstag“-ului unui orator social-democrat, care a atacat Rusia, — a ḑis: Păstrăm faţă de Rusia neutralitatea cea mai deplină şi mai leală. Bülow a protestat apoi contra calomniilor adresate de unele ḑiare germane Rusiei. N'avem un tratat cu Rusia, ḑise cancelarul, dér sforţările nóstre trebue sĕ tindă a întreţine cu Rusia raporturĭ amicale.

Rĕspunḑênd apoi cererei socialiştilor democraţi de a restringe forţele militare, contele Bülow a ḑis: Este în afară de orĭ-ce îndoială, că pacea e dorită de tóte puterile. Tripla alianţă a dat doveḑĭ, că este un instrument de pace; tot astfel este şi cu alianţa franco-rusă şi aceleaşĭ resultate sunt de aşteptat şi din partea înţelegerei franco-englese. Totuşĭ sunt în Europa óre-carĭ curente, carĭ ar puté provoca complicaţiunĭ rĕsboinice şi din causa lor Germania trebue sĕ rĕmână tare.

Deschiderea dietei Finlandese. Se scrie din Helsingfors, că în 10 Decemvrie s'a deschis dieta în presenţa principelui *Obolenski*, care după serviciul divin a cetit mesagiul Ţarului în limba rusescă, dându-se apoi cetire şi în limba svedesă şi finlandesă. Ţarul adresându-se deputaţilor finlandesĭ, spune că prin convocarea acestei sesiunĭ a vrut sĕ dea dovadă despre încrederea sa faţă cu poporul Finlandei. Mesagiul relevéză cu regret disordinele din timpul din urmă şi asasinarea guvernorului. Sciu — ḑice mesagiul, — că poporul doresce schimbarea unor legĭ, şése la numĕr, aduse în timpul din urmă. Ei bine, acele legĭ *sunt numai provisorice şi le voiŭ schimba* imediat ce representantul meu militar îmĭ va comunica încetarea causelor, carĭ au provocat necesitatea lor.

In ajunul redeschiderei dietei.

Mâne, Marţĭ 13 Dec., se va deschide nóua sesiune a camerei deputaţilor şi a camerei magnaţilor. Lupta se va începe din nou între guvern şi partidele oposiţionale unite. După tóte semnele va fi o luptă mare, póte chiar decisivă. Primele ciocnirĭ se vor da în jurul constituirei, adecă în jurul cestiunei, că după cele petrecute la 18 Noemvrie, se pot óre continua discusiunile pe basa moţiunei-Daniel, pe care maioritatea a primit'o, şi mai pot óre Perczel şi Tisza sĕ rĕmână în posiţiunea în care se află aḑĭ? Cestiunea acésta o va pune deja la constituire oposiţia unită.

Contele *Tisza* a adunat Vinerĭ séra în jurul sĕu pe membriĭ partidului guvernamental într'o conferenţă, în care a ţinut érăşĭ un mare discurs la situaţiune. Multe a spus Tisza în acest discurs. A spus între altele, că ceea-ce s'a petrecut în séra de 18 Nov. a fost o victorie pentru el şi partidul care-l susţine. Décă imediat, după 18 Nov., nu şi-a continuat acţiunea, a fost pentru-ca sĕ dea timp şi ocasiune partidelor şi „naţiunei“ a-se orienta asupra situaţiunei. Acésta s'a întêmplat şi s'a întêmplat — ḑice Tisza — în mod favorabil“ pentru politica lui, care la „opiniunea publică“ a întêmpinat „aprobărĭ generale“, pe când din contră acţiunea oposiţiei n'a găsit decât „urechĭ surde“. A polemisat apoi Tisza cu Andrassy şi pentru a-l combate pe acesta a usat de nisce citate dintr'un manual al profesorului de universitate Kmethy, care definesce: ce este a-se înţelege sub *sorginte de drept*.

A spus apoi ministrul preşedinte, că de-ocamdată nu vré altceva, de cât sĕ-şi voteze *îndemnitatea* şi sĕ se alégă *comisiunea de 21* pentru revisuirea regulamentului, décă se póte cu concursul oposiţiei, décă nu se póte, atuncĭ şi fără acest concurs. Comisiunea sĕ elaboreze cât se póte mai în grabă un nou proiect de regulament al camerei, pe care dieta sĕ-l desbată imediat. A încheiat ḑicênd, că lupta acésta nu se póte sfîrşĭ de cât cu victoria „causei drepte“.

La acest program de acţiune al contelui Tisza, *oposiţia unită* şi-a dat imediat rĕspunsul. In conferenţe ţinute Sâmbătă partidele din oposiţie stabilind tactica de luptă, au decis că: *nu vor recunósce de legală închiderea sesiunei a treia*, nu vor alege din sinul lor membriĭ în nicĭ o comisiune şi în fine declară că *e o imposibilitate morală ca Perczel sĕ mai rĕmână în postul de president*, fiind-că e incapabil a conduce presidiul şi e om periculos pentru constituţiune.

Astfel, decĭ, o mare prăpastie s'a deschis între guvern şi oposiţiune. Acésta consideră de neesistentă hotărîrea ce s'a adus la 18 Nov.; guvernul însĕ din contră e firm decis a clădi mai departe pe basa creată atuncĭ. Cestiunea este acum, în ce chip va sci guvernul sĕ trécă peste marile greutăţĭ ce-i stau în cale?

„Alkotmány“ de la 11 Decemvrie publică un fórte energic prim-articol („*In préjma noului asalt*“), în care ḑice, că Tisza trebue nimicit. „Nu se póte permite, în interesul naţiunei, al ţĕrii şi al dinastiei, ca pe basa legei Daniel, Tisza sĕ sĕvêrşéscă o nouă ilegalitate. Pentru acésta s'a aliat partidul poporal cu tóte partidele oposiţionale... Oposiţia nu se va clătina, nu va ceda. Ea trebue sĕ rĕstórne pe Tisza, décă e ca ţéra acésta sĕ esiste şi sĕ trăéscă“.

Rĕspunsul Regelui Carol la adresa camerei.

Domnule preşedinte!
Domnilor deputaţi!

Din tot sufletul vĕ mulţumesc pentru scumpele mărturisirĭ de adâncă simpatie, ce camera deputaţilor împreună cu ţéra întrégă mi-le arată cu prilejul perderei prea iubitului meu frate. Ele sunt o dulce mângâere la durerea mea.

O altă mâhnire tot atât de mare pentru mine este lipsa ce bântue o parte din populaţia nóstră rurală.

Mĕsurile de uşurare, ce v'aţĭ hotărît a le lua în înţelegere cu guvernul meu, nu-mĭ lasă nicĭ o îndoială, că cu ajutorul bunăvoinţei tuturor, aceste suferinţe vor puté fi alinate.

Seceta din acest an ne dovedesce cu prisosinţă, cât de justificate sunt regulele de prevedere şi prudenţă ce aţĭ aplicat la alcătuirea budgetelor, căcĭ astfel numai, finanţele şi creditul statului au putut rĕmâné neatinse. Ţéra nu va uita aceste însemnate îmbunătăţirĭ aduse gospodăriei nóstre de stat în acéstă legislatură, ér efectele lor binefăcĕtóre vor fi cea mai frumósă rĕsplată a patrioticei dv. muncĭ.

Cu o vie satisfacţie vĕd, că camera deputaţilor va da guvernului meu întregul ei sprijin întru întărirea armatei şi întru aşedarea sistemului nostru economic, potrivit cerinţelor şi trebuinţelor ţĕrei, asigurând astfel acestor douĕ elemente precumpănitóre ale puterei nóstre o desvoltare neîntreruptă.

In numele meu, al reginei şi al familiei mele, vĕ mulţumesc din inimă pentru sentimentele de dragoste şi credinţă ce mi-le reînoiţĭ aşa de călduros din partea camerei deputaţilor.

Crisă parlamentară în Austria.

In comisiunea budgetară a parlamentului austriac s'a întîmplat Vinerĭ un lucru surprinḑĕtor.

Comisiunea discutând legea pentru crearea unui fond de reservă, a admis cererea guvernului de a-se acorda o sumă de $15\frac{1}{2}$ milióne coróne în acest scop. Comisiunea a *respins însĕ* cu 29 contra 14 voturĭ *cererea guvernului de a fi autorisat sĕ emită un împrumut de 69 milióne* co-

róne, spre a-se restitui blocului caselor de stat sumele date ca avans în anii precedenţî ca fond de ajutor în anii rěi, refusând a acorda mai mult de 15 mil. cor. în acest scop. Faţă cu acest vot al comisiunei budgetare ministrul preşedinte *Koerber* a declarat, că dat fiind votul comisiunei, va lua imediat decisiunile pe carî le crede de cuviinţă.

Afară de representanţii clubului polon, ai marilor proprietarî constituţionalî şi ai centrului catolic, — representanţii tuturor celorlalte partide au votat *contra guvernului.*

In urma acestui vot fóia oficială a publicat *amânarea „Reichsrath"-ului.*

Intre împrejurărî normale şi conform usului parlamentar, cabinetul *Koerber* ar fi trebuit sě tragă consequenţele şi sě-şî dea demisiunea, — dér acesta nu s'a întîmplat. *Koerber*, ca şi colegul sěu Tisza, a dovedit, că scie şi el cum sě-şî ajute în astfel de situaţiunî. Avênd în buzunar rescriptul de închidere şi amânare a sesiunei parlamentare, a declarat imediat după şedinţa comisiunei, că guvernul va merge mai departe pe calea de pănă acum.

După scirile mai nouě din Viena, nu póte fi actualmente vorba nicî despre demisiunea guvernului, nicî despre disolvarea „Reichsrath"-ului. Se crede, că Koerber va mai face o ultimă încercare spre a aduce parlamentul în situaţia de a lucra, ér décă nicî acésta nu va succede, va urma disolvarea „Reichsrath"-ului. Koerber nu disolvă parlamentul acum, fiind-că Austriacii vréu sě vadă mai întâiŭ ce se va întîmpla în Ungaria.

Partidele germane se vor ocupa în decursul acestei sěptěmânî cu situaţiunea creată prin amânarea parlamentului. Comitetul esecutiv al partidului Cehilor s'a întrunit erî la Praga, ca sě ia o decisiune.

Congresul studenţilor maghiarî catolicî.

Budapesta 10 Dec. n. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

In 7 şi 8 Decemvrie cu ocasiunea jubileului de 50 anî a promulgăriî dogmei „Imaculata concepţiune," studenţii maghiarî catolici pentru prima-óră au ţinut un congres regnicolar, la care afară de teologiile latine şi gr. cat rusescî de Munkács şi Eperjes, au fost representate cele 2 universităţî, precum şi academiile juridice prin mai mulţî delegaţî.

Ţinta acestui congres a fost manifestarea nisuinţei studenţilor maghiarî catolicî de a îmbrăţişa principiile catolice şi a se pune sub ocrotirea bisericei, ca astfel feriţî fiind de ideile materialiste şi raţionaliste, ce se propagă de pe catedrele universităţilor şi academiilor maghiare, sě nu cadă jertfă ireligiosităţii şi imoralităţii.

Dér în loc sě-şî fi vědut de lucru, tinerii studenţî între altele au deschis o dispută vehementă asupra *cestiunei naţionalităţilor din sînul tinerimei academice, vedḑi bine esclusiv la adresa studenţilor românî.* Ferit'ai Dómne sě rămână ei mai pe jos, ca jidovaşii de tóte speciile. Cum va fi salvată patria, de nu o vor salva studenţii maghiarî adunaţî într'un congres catolic? Trebue sě se mire omul de impertinenţa cu care aceştî pigmei cutézá a abusa de numele „catolic". Cel ce nu scie, că aceştî tinerî se numesc catolicî, ar cugeta că are de lucru cu o adunătură, căreia că nu-i e nimic sânt. In orbia lor ei calcă în picióre chiar şi cele mai sânte sîmţěminte, cele mai elementare drepturî naturale ale nóstre. Sěrmanii, nu věd prăpastia, care îî ameninţă cu perire, de nu se vor trezi la timp din grandomania şovinistă, de care se lasă mânaţî mecanic. „Atât te'ntinde, cât 'ţi-e ţolul." Sě nu păţéscă, ca brósca lui Aęsop!

Primul, care a sulevat cestiunea, a fost un delegat din Cluşiŭ. Constată, că studenţii românî de acolo nu numai că fac separatism complet, dér se folosesc de tótă ocasiunea pentru a pune pedecî activităţii studenţilor maghiarî, ér în general tinerimea română lucréză contra statului atât in ţéră, cât şi în străinătate. Face propunerea, sě-şî esprime congresul scandalisarea sa asupra acestui procedeu al studenţilor românî.

In vênt a vorbit tîněrul Gyàrfás Elemér, când li-a declarat, că de o parte politica n'are loc în cadrul unui congres catolic, ér de altă parte, că tinerimea plină de pasiunî, mult simţesce, dér puţin se cugetă, şi că acéstă tinerime e mai puţin chemată a judeca o chestiune atât de complicată şi grea.

Un delegat din Oradea-mare spune, că şi pe la ei tot aşa's Românii, ca în Cluşiŭ, nicî unul nu apare la vre-o petrecere, orî convenire socială aranjată de studenţii maghiarî, ba mai mult *Românii cuteză a vorbi româneşce încă şi între păreţii academiei.* Lui nu-i e destul propunerea cluşianului, ci face propunere, ca *congresul sě se adreseze către ministrul de culte, ca sě interḑică vorbirea orî-cărei limbî streine (?) în interiorul şcólelor maghiare.* Acéstă propunere o primesce şi pestanul Kerékgyártó, pentru-că — declară — studenţii românî, carî ascultă sciinţele maghiare (?) în şcolî maghiare, aşa ḑicênd în centrul ţěrii, imediat după prelegerî vorbesc în limba valahă.

Acum sě ridică prefectul seminariului central, Dr. Glattfelder, preşedintele de onóre al congresului. Spune, că în principiu şi el e de acord cu antevorbitorii, însě în modul de procedere se abate. Rógă pe studentul din Oradea sě-şî retragă propunerea, pentru-că pe el, când era încă teolog în s. central, l'a făcut atent rectorul de atuncî, că „cu trîmbiţa nu se prind iepurî." Şi el a crescut patru anî între astfel de împrejurărî, ca juristul orădan, şi el tot în astfel de mod voia sě conducă pe clericii românî în cercul literar. „Magyar Egyházirodalmi Iskola", însě de când cu sfatul rectorului sěu, şi-a schimbat tactica.

Oradanul Péterffy după cuvintele „pe carî Dr-ul Glattfelder „a avut onóre a i-le spune" (ilaritate), îşî retrage propunerea; declară însě, că décă altcum nu se pot aduce studenţii românî la simţěminte mai plăcute pentru el, ei, orădanii, vor sdrobi (öszetiporjuk) pe acestî renitenţî, pentru-că la din contră „nu vor trece 50 de anî, şi Ungaria nu mai esistă."

Mare a fost consternarea între tinerii şoviniştî, când un student din *Pojun* spuse, *că şi la ei, în celălalt colţ al ţěrii, fac Românii separatism şi formézá societate.* El propune, *că cu forţa* sě li se impună studenţilor românî vorbirea limbei maghiare. Spune marele „patriot": „suntem noi Maghiarii mai mulţî la numěr, vom puté presiona, décă e de lipsă, chiar cu forţa sě nu mai vorbéscă limbă valahă."

Nu voesc sě comentez cele espuse, ci las sě judece tot omul cu minte sănětósă. „Nu cade měrul departe de pom." Dór şi ei au eşit din acea societate, care asemenea e bétă de şovinism!

Acum pot durmi mai liniştit tinerii eroi, după-ce au dat espresiune nobilelor lor simţěminte şoviniste.

Deşteptarea însě sě nu fie odată prea amară. *Universitarul.*

Rěsboiul ruso-japones.

Asediarea Port-Arthurului.

După informaţiunile agenţiei *„Reuter"*, nu se mai observă vre-o activitate pronunţată din partea Ruşilor la Vest şi la partea sudică a portului. E fórte probabil, că Japonesii, continuând asediul, nu vor mai încerca pierderî, ca în ultimele timpurî. Ei nu vor mai da asalturile furióse de mai înainte, socotind că vor ocupa fortăréţa mai mult prin fóme, decât printr'un asalt final. Părerea acésta o confirmă şi ambasadorul japones din Londra, care a ḑis, că scopul principal al asediului Port-Arthurului a fost de a face imposibil, ca portul oraşului sě devină o basă de operaţiune a flotelor rusescî. Scopul acesta pare a fi fost ajuns, şi astfel şi Togo va puté sě-şî îndrepteze atenţiunea spre alte probleme.

După o altă scire mai nouă, trupele rusescî de la Port-Arthur, afară de garnisónă, s'ar fi retras în fortul *Liaoteşan.*

Contrar acestor scirî, *„Daily Mail"* află din Tokio, că asediarea Port-Arthurului a început din nou cu o vigóre teribilă. Japonesii au ajuns la prima reţea de sîrme, dér Ruşii ascunşî în tranşee îi fulgerară cu granate, aşa că Japonesii au trebuit sě-şî încetinéscă înaintarea. Totuşî după asalturî desperate şi repeţite, Japonesii trecură peste primele tranşee. Urmà atuncî o luptă turbată cu baioneta. După apusul sórelui Japonesii împrăsciară prin şanţurî şomoiege îmbibate cu petrol şi le deteră foc. Urmà un incendiu colosal, care împiedecà pe Ruşî de a respinge pe Japonesî. In timpul acesta se pregătiră alte asalturî.

Sórtea vaselor rusescî.

Din *Tokio* se anunţă oficial: In urma bombardărei de la 9 Decemvrie s'a aprins vasul rusesc *„Bayan"*, apoi s'a rěsturnat pe-oparte şi s'a scufundat aprópe de tot. Vasele *„Retvizan"* şi *„Poltava"* stau sub apă pănă la turnurî. *„Pallada"* şi *„Pobjeda"* s'au rěsturnat pe-o parte. Şi *„Perezvjet"* stă adênc cufundat în apă, ca şi *„Giliak"*. Vasul *„Sebastopol"* a părăsit la rěsăritul sórelui locul sěu de ancorare şi a eşit în portul estern, probabil, ca sě se refugieze dinaintea puşcăturilor.

In Manciuria.

Kuropatkin telegrafiéză cu data de 9 Decemvrie despre ciocnirî de avanposturî în carî Japonesii au fost respinşî la mai multe puncte.

Despre încăerărî de avantposturî se telegrafiéză şi de la cartierul general japones, spunêndu-se contrarul de ceea-ce spun Ruşii, anume că în tóte aceste micî încăerărî Ruşii au fost respinşî.

Vas japones cufundat.

Crucişătorul japones *„Sayen"* dând peste o mină ruséscă în faţa Port-Arthurului, s'a scufundat. S'au înecat 38 de ómenî, printre carî şi comandantul vasului Tayama.

Armata subterană japonesă.

In urma descrierilor făcute de Englesî despre armata japonesă de la Saho, acésta póte fi numită „armata subterană". Un corespondent scrie următórele:

Conducětorii armatei japonese au înaintea lor gréua problemă de a îngriji de cuartire de iarnă pentru un cuart de milion de soldaţî. Nu e posibil însě de a îngriji decât de a patra parte din acest numěr. Temperatura cade acum nóptea tot-déuna la 20 grade sub zero, şi când e vênt, rěmânerea pe câmp liber are ca urmare necesară mórtea.

Autorităţile militare japonese credeau, că Mukdenul va fi pe la jumětatea lunei Octomvrie în mânile lor, din care causă nu au îngrijit de colibe potrivite pentru soldaţî. Corturile pe carî le duce infanteria japonesă cu sine, nu oferă o apěrare contra gerului. Colibe de zăpadă nu se pot face din pricină că în timpul gerurilor marî n'a căḑut zăpadă mare. Soldatul

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Subiect de dramă.

De *François Coppée.*

Domnii se retraseră în salonul de fumat. Pereira, cunoscutul director de teatru cu gulerul sěu alb şi ţapăn ca marmora şi cu cravata sa deschisă stătea înaintea căminului, ţinênd în mână un păhărel de curaçao.

Acţiunea domnilor, acţiunea este lucru principal. O dramă numai aşa are rost, décă conţinutul i-se póte povesti în cincî minute. Când vr'un autor mě visitéză pe timpul dejunului, ca sě se întreţină cu mine asupra dramei sale, înainte de a începe, îi pun întrebarea: „Credḑi, că-mî poţî expune resumatul pănă ce eu voiŭ mânca acest ou móle?" — Décă autorul nu póte sě-mî rěspundă afirmativ, drama nu face o para chióră.

Pereira îşî beù paharul de curaçao.

Maurice, ataşatul, şedea cufundat într'un jilţ. „Eu nu sunt autor dramatic — începù el — însě décă vreî, îţi voiŭ spune o poveste din care un pricepător ar puté sě facă o dramă. Totuşî mi-se pare că timpul pănă ce ai puté mânca un ou móle este prea scurt".

„Fie. Iţî acordez timpul unui scrob (papară)", rěspunse directorul rîḑênd. S'audim!"

„Bine. Istoria, ce vi-o povestesc s'a întêmplat pe timpul când eram ataşat în Viena. Şi în tóte salónele a fost comentată. Era pe atuncî în Viena un doctor renumit, care se ocupa cu deosebire de maladiile cardiace. Fiind-că istoria a avut un sfîrşit tragic am sě schimb numele. Doctorlu se chema Armand. Era de vr'o patrudecî de anî şi avea o clientelă estinsă. Om frumos, trăsăturî regulate, barba blondă. Tip austriac, însě de un flegmatism american, cu ochî albaştri de oţel, ale căror privirî te puneau pe gândurî.

Doctorul fù chemat într'o ḑi la o familie ruséscă, care trăia în Viena. Sě ḑicem, că se numia Skebelov. In familie era o fată, la care doctorul descoperi începutul unei bóle fatale de inimă, Adevěrat, că doctorul Armand s'a cam fîstîcit când a trebuit sě esamineze pe domnişóra Maşa. Nu e lucru uşor sě-ţî pui urechea la peptul unei fete frumóse de 19 anî şi sě-i percutezî inima, par'că ai vré sě întrebi: „E permisă întrarea?"...

Familia Skebelov, deşi era primită în societate, totuşî era cam suspectă. Locuiau la hotel. Işî dădeau aere. Domnul Skebelov avea o mulţime de decoraţiî, diamantele dómnei însě se svonia că nu sunt veritabile. In sfîrşit par'că nu era lucru curat. Doctorul totuşî s'a aprins de dragoste şi peste trei lunî luà pe Maşa de soţie. Familia Skebelov a dispărut din Viena.

Tîněra, păreche era fórte interesantă. Doctorul iubea pe Maşa nu numai ca pe soţie, ci şi ca pe pacientă. O iubea şi o căuta. Era un mic roman, care preocupa lumea. Maşa îşî redobândi sănětatea şi începù sě frecuenteze societatea. Bóla ei de inimă se îndreptà în aşa měsură, în cât doctorul îi permitea din când în când sě danseze câte un tur de vals.

Căpitanul Blasewitz era tot-déuna cel dintâiŭ notat în carnetul ordinei de dans şi o strîngea cu fragedime pe dansatóre la peptul sěu. Blasewitz era om frumos. Sciţî istoria veche despre Marte şi Venerea...

— Bine — ḑise Pereira — vedem, că se încurcă iţele. Figurile au întrat în acţiune. Inainte! spre catastrofă, cum se ḑice la teatru.

— Intr'o ḑi — urmà ataşatul — doctorul dădù peste nisce scrisorî... şi a iscodit un plan de rěsbunare. O rěsbunare din acelea, carî rěmân vecînic nedescoperite...

— Şi cum s'a descoperit totuşî?

— Aşa că mai târḑiu a descoperit'o însuşî Armand!...

— Acţiunea! Maurice, acţiunea! ḑise Pereira.

— Décă mě tot întrerupeţî, nu mai urmez, rěspunse ataşatul.

— Nu te sborşi aşa curênd, rěspunse Pereira. Noi vrem sě-ţî fim numai în ajutor, ca sě nu fiî silit a-ţî termina propoşiţiile. Acesta-i adevěratul stil de scenă. Uite la Scribe! Sardou... Nu pot sě repet în deajuns tinerilor autorî sě nu întrebuinţeze un stil încărcat!... Cunosc piese, carî au căḑut din causa unui atribut. N'aveţî ideie ce efect póte produce un singur adjectiv!... Va sě ḑică ai ajuns pănă acolo, că bărbatul a iscodit un plan de rěsbunare, pe care numai un specialist îl póte esecuta.

japones, care nu e perplex când e vorba de găsit mijlóce, a încercat multe pentru a se apĕra de mórte prin degerare.

Esistă acolo o plantă uriaşă „Kiaoliang", care uscată, servesce ca pătură de culcat şi de acoperit. Acéstă plantă e înaltă de 12—18 picióre şi e tare; e întrebuinţată pentru a face corturĭ în formă de clopote, ale căror părţĭ esterióre acoperite cu tot ce cade la indemână, sunt pentru a împedeca vêntul şi frigul de a pĕtrunde într'insele Un covor de paie de hrişcă se întinde în cort ca pat.

Aceste corturĭ au fost fórte folositóre la începutul iernei, dér acum nu mai ajung. Soldaţii au luat refugiu la locuinţe subterane în dealurĭ. Trupele au săpat în scoborîşele dealurilor pivniţe încăpĕtóre pentru câte şése ómenĭ. Intrarea e acoperită cu păturĭ şi ventilaţia e redusă la minimul posibil. Soldaţii dorm aci unul lângă altul, dér sănĕtatea lor nu sufere de acésta, starea sănĕtăţii fiind escelentă în trupele japonese. In locul cărnii, pe care trupele o primiau până acum şi care era fórte afumată şi sărată, trupele primesc acum carne mai [illegible], deórece medicii au declarat, că pastrama sărată produce o mare sete, soldaţii bĕnd apoi apă, capĕtă bóla „beri-beri". Orez, ridichĭ, orez şi pastramă formézä alimentele principale. Diminéţa soldaţii capĕtă ridichĭ sărate şi orez, la ameadĭ peşte sărat, legume şi orez, séra pastramă, ridichĭ şi orez.

SCIRILE DILEI.

— 29 Noemvrie v.

Conflict anglo-turc. Sultanul refusă sĕ sancţioneze convenţia cu Anglia asupra hinterlandului Adenului. Anglia ameninţă cu demonstraţie. Flota din marea Roşie este gonită de către trupele turcescĭ din punctele făgăduite Englesilor.

Noul cabinet sêrbesc a fost compus astfel: *Pasicĭ*, preşedinte şi externele; *Proticĭ*, internele; *Patşu*, finanţe; *Putnik*, rĕsboiul; *Radovanovicĭ*, comerţul; *Velimirovicĭ*, lucrările publice; Andra *Nicolicĭ*, instrucţia publică şi ad-interim la justiţie.

Duelul Jaurès-Déroulède, despre care am amintit deja a dat prilegiu locuitorilor din comuna Hendage sĕ facă ovaţiunĭ marelui patriot exilat. Déroulède a împărţit printre muncitorii, carĭ îl aclamau ţigărĭ, ér preotului din localitate a predat 500 francĭ, spre a-i împărţi între sĕracĭ. Domnişóra Lapeyre, fiica proprietarului, pe a cărui moşie a avut loc duelul l'a surprins pe Déroulède cu un buchet de florĭ. „Predaţĭ patriei din care am fost isgonit pe timp de 10 anĭ salutările mele" a dis Déroulède mulţimei, ce asista la plecarea lui spre S. Sebastian, ér înainte de a trece graniţa spaniolă a adresat o telegramă ligei naţionale, asigurându-o, că va rĕmâne credincios pururea stégului naţional.

La înmormêntarea lui Syveton a luat parte o companie de infanterie, cu stég. Afară de acésta, mai era şi stégul ligei „Patrie française". Cincĭ deputaţĭ şi scriitorul *Lemaitre* purtau panglicele mortuare. Inmormêntarea lui Syveton a fost o mare manifestaţie naţionalistă. Lemaitre a pronunţat un violent discurs.

O regină doctorésă. Se anunţă din Madrid, că regina Maria Amalia a Portugaliei se pregătesce a da examen de doctor în medicină, pentru a avé diplomă.

Atentat anarchist plănuit contra regelui Italiei. In urma unei scrisorĭ anonime, ce a primit'o fostul ministru de justiţie Cocco-Artu, s'au luat mĕsurĭ severe pentru supraveghiarea anarchiştilor. Scrisórea anonimă comunică decisiunea anarchiştilor din Patterson, care a însărcinat pe doi camaradĭ cu asasinarea regelui Victor Emanuel. Se scie, că şi asasinul lui Umberto tot din Patterson a fost trimis.

Al doilea concert Elvira Revere. Publicul Braşovean a devenit cam sceptic faţă cu artistele, a căror reputaţie nu este bine stabilită prin succese strălucite prin capitalele Apusului. Scepticismul acesta ar păré justificat mai ales considerând faptul, că adesea s'a făcut reclamă unor celebrităţĭ de a dóua mână, ér publicul a rĕmas desilusionat. In casul de faţă cu d-şóra Elvira *Revere* a fost tocmai contrarul. Prestaţiunile acestei tinere şi simpatice artiste au întrecut mult laudele anticipate. Concertul al doilea, ce l'a dat aséră în sala Redutei a confirmat şi mai mult părerea generală, că în genul coloraturei în anii din urmă cel puţin la Braşov nu s'a audit o asemenea cântăreţă. Vedeam pe măestrul *Lassel* aplaudând din tótă inima, şi într'o pausă a felicitat'o, ér măestrul G. *Dima*, în apropierea căruia şedeam, întrebat de mine, ce dice: „Admirabil!" a rĕspuns d-l Dima. „Aud, că are de gând sĕ mérgă la Paris. Ce credaţĭ?" — „Cu asemenea voce şi cu asemenea şcólă, póte merge orĭ unde. Ea va fi admirată". Publicul probabil din causa timpului nefavorabil, n'a umplut decât pe jumĕtate sala, ceea-se e regretabil. Publicul român însĕ a fost destul de bine representat.—D-şóra Revere a fost chemată telegrafic la Belgrad, unde va da un concert, la care va asista şi regele Petru cu întréga sa curte. Tînĕra artistă este italiană. Tatăl sĕu, care o însoţesce, este originar din Mantova, el a cântat doi anĭ românesce şi 28 anĭ la opera din Budapesta de unde are şi pensie. — *g.*

Afacerea Românilor din Rĕşnov. Ni-se scrie: Adĭ diminéţă m'am întîlnit cu un Român fruntaş din Rĕşnov, membru în representanţa comunală.

— „Ei ce mai e nou pe la Rîşnov?"

— „Bine, pace!"

— Şi cu alegerile?"...

— „Aşteptăm sĕ se publice un nou termin, ca sĕ ne eluptăm drepturile pe cale legală!"

— „Da par-că cetisem în fóia germană din Braşov, că fisolgăbirĕul Fischer ar fi înaintat la vice-şpan procesul verbal în care se constată alegerea lui Bosch ca primar?"

— „Am cetit şi noi şi alaltăierĭ s'au dus preoţii noştri *Hamsea* şi *Proca* la d-l Fischer sĕ-l interpeleze, ce este adevĕrat din cele publicate, de óre-ce dênşii fiind membrii de încredere, n'au nicĭ o cunoscinţă despre vr'un proces verbal. După lege, décă se încheia un asemenea proces verbal, ar fi trebuit sĕ li-se presente şi lor sĕ-l iscălésca!"

— Ei şi ce a rĕspuns domnul Fischer?

— N'a vrut sĕ le dea nicĭ o desluşire, ci li-a rĕspuns, că actele sunt înaintate la d-l vice-şpan, de la care vor afla la timpul sĕu decisiunea.

*

Aflăm că solgăbirĕul Ficher a declarat celor ce l'au interpelat, că cele scrise în „Kronstädter Zeitung", (că adecă minoritatea ar fi rĕmas îndĕrăt în sala de alegere şi ar fi ales pe primar încheiându-se şi proces verbal despre acésta), sunt adevĕrate. Respectivii în urma acésta s'au dus la d-l vice-şpan, care le-a promis că în câteva dile va fi în posiţie de a le comunica cuprinsul acestui proces-verbal.

Numai una n'o înţelegem, cum s'a putut continua actul alegerei când adunarea a fost disolvată şi solgăbirĕul a fost cel dintâiu care a plecat din sală?

De la Academia română.

Vinerĭ după amiadĭ, Academia română a ţinut şedinţă publică sub preşedinţa d-lui I. Kalinderu.

S'a făcut cunoscut, că s'au primit mai multe documente de moşiĭ din partea societăţei Dacia-Ramânia, găsite la familia Xante; d. I. Bianu a depus un testament autograf al poetului Grigore Alexandrescu datând din Martie 1862.

D. Tocilescu a făcut cunoscut nisce observaţiĭ interesante datorite numismatului Şuţu şi a anunţat, că într'o proximă şedinţă a Academiei va vorbi despre familia şi viéţa lui Mihaiŭ Vitézul, ér d. Dr. Hepites a depus raportul asupra stărei udometrice a României în ultimul timp.

In urmă s'a dat cuvêntul d-lui profesor N. Iorga spre a face comunicare despre câteva „manuscripte şi documente din ţéră şi strĕinătate relativ la istoria Românilor".

D l Iorga a spus, că cu ocasiunea unei călĕtoriĭ făcută în ţéră şi strĕinătate, a cules mai multe documente şi manuscripte relative la istoria Românilor.

Privitor la istoria nóstră — a continuat d. Iorga — sunt documente în strĕinătate, carĭ se păstrézä în bibliotecĭ ce nu sunt accesibile orĭ-cui şi ele pot fi numai consultate. In ţéră însĕ se găsesc multe documente importante, ce nu se păstrézä cum ar trebui, şi de aceea s'ar cuveni ca Academia sĕ caute a întra în posesia lor.

Aşa cu ocasia unei călĕtoriĭ în Fălticenĭ, d-l Iorga a dat peste o carte de sémă la d-l Arthur Gorovei. Cartea e de provenienţă patriarchală şi aparţinuse patriarchului Calinic de Constantinopol. Acest patriarch s'a născut în anul 1715 într'un oraş din Tesalia şi după-ce şĭ-a făcut primele studiĭ acolo, s'a dus la Constantinopol.

Ajuns protosincel în capitala Turciei, Calinic a fost luat de un domn român, probabil de Costantin Mavrocordat, şi adus în ţéră. Aci mai târdiu el fù numit episcop de Brăila, episcopie ce depindea de patriarchie, şi după acésta trecù ca patriarch al Constantinopolului. In acéstă demnitate însĕ el nu stătù mult şi, detronat, se retrase în Tesalia lângă fratele sĕu archiepiscopul Demetrios, unde trăi timp de 30 de anĭ.

In Tesalia Calinic a notat în aceştĭ trei-decĭ de anĭ într'o carte tóte faptele mai de sémă petrecute, acéstă carte este aceea despre care s'a amintit. Probabil, că el a avut o întrégă bibliotecă, dér s'a risipit ca atâtea altele de pe acea vreme şi numai cartea ce a ajuns prin ţéră pe la noi, adusă de vre-o rudă a lui. Căcĭ trebue sĕ se scie, că o nepótă a sa a fost măritată după Mavrogheni de aci şi o alta după unul Prisicos tot de aci.

Cartea cuprinde însemnărĭ făcute cu un condeiŭ de pană relativ la evenimentele de pe atuncĭ, la afacerile ţĕrei românescĭ şi la viéţa lui Calinic. După aceste însemnărĭ s'ar puté reconstitui tótă viéţa acestui patriarch, care ar puté servi chiar lumei cercetătóre rĕsăritene lipsită de isvóre sigure.

D-l Iorga a mai pomenit apoi de un document fórte important: testamentul în original al fostului domn Alexandru Calimach ce i-s'a pus la disposiţie de către un profesor din Câmpulung şi despre care va da sémă într'o şedinţă viitóre a Academiei. D-sa a încheiat spunĕnd, că asemenea documente se găsesc mai pe la toţĭ boierii românĭ, carĭ au avut legăturĭ de sânge cu diferitele personagii venite pe vremurĭ din Constantinopol.

Şedinţa s'a ridicat la órele 2 jum.

ULTIME SCIRI.

T.-Mureşului, 11 Decemvrie. La adunarea partidului liberal ţinută adĭ aicĭ, Tisza a ţinut o lungă cuvîntare numind pe oposiţionalĭ demagogĭ şi aventurierĭ. După adunare s'au făcut demonstraţii ostile contra lui Tisza.

Pojun, 11 Dec. La adunarea oposiţiei unite a vorbit Kossuth şi Apponyi. Apoi a luat cuvîntul socialistul Grossman, provocând tumult, care s'a continuat şi pe stradă. Adunarea s'a disolvat fără a aduce vr'o decisiune.

Roma, 11 Dec. Regele a primit pe membriĭ senatului şi camerei, carĭ i-au presentat felicitările parlamentului pentru nascerea principelui. Regele a mulţumit emoţionat.

Londra, 11 Decemvrie. Regele Portugaliei a plecat de aicĭ la Paris.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

— Aşa este. Maşa nu se îndreptase cu desĕvîrşire. Armand, care o căutase timp de doi anĭ, o scia acésta prea bine. Acum se pune sĕ-şĭ readucă nevasta în stadiul în care fusese mai nainte. El nu şĭ-a dat pe faţă mânia, ci s'a mulţumit sĕ jóce rolul bărbatului bănuitor, Astfel plantă în sufletul femeiĭ adultere frica şi grija descoperirei. Din scrisorĭ el aflase patima nebună a amoroşilor şi scia că chiar şi în mijlocul celor mai marĭ pericole vor încerca sĕ se întêlnéscă. Supraveghiarea necontenită a lui Armand înse le luà orĭ-ce posibilitate de a se întêlni singurĭ. Agitaţia acésta continuă agravà bóla tinerei femei.

— Ce ai tu, dragă Maşa? dicea doctorul. Sciinţa mea s'a sfîrşit. Se pare că te apasă o durere tainică. Nu eştĭ fericită cu mine?... Şi într'aceea privea cu deliciŭ diabolic cum progresézä bóla. După şése lunĭ accesele devenirä mai frecuente, bătaia inimei era mai impulsivă, simptomele erau alarmante. Ce dicĭ, d-le Pereira? Acum nu mĕ mai întrerupĭ?

— Ba da... Acesta ar fi actul al doilea al dramei. Acum sĕ vedem sfîrşitul.

— Sfîrşitul! Intr'o séră doctorul întrà pe neaşteptate la soţia sa: „Dómnă, sciu totul. Blasewitz este amantul d-tale".

Maşa se făcù albă ca păretele, ér pe buze se arătară viorelele vinete ale morţii. „Ucide-mĕ!" dise ea. Bolnava ajunse la gradul dorit de medic. „Nicĭ odată nu mĭ-aş ridica mâna asupra unei femei" rĕspunse Armand. „Complicele d-tale a ispăşit adulterul. Tocmai acum viu de la duel... L'am omorît!"

Maşa cădù fără simţirĭ. Doctorul însĕ minţise. Nicĭ vorbă de duel. Blasewitz avea reputaţia de cel mai bun ţintaş în Viena. Armand îngenunchià lângă soţia sa şi îi pipăi pulsul. Bătea. Incă n'a murit. Atuncĭ călăul o ridicà şi o făcù sĕ-şĭ revină în simţirĭ.

— Imbarcă-ţĭ haina de bal. Pune-ţĭ diamantele şi sĕ mergem la balul ambasadei francese, dise doctorul.

— Nu pot.

— Ai sĕ te îmbracĭ şi sĕ vii cu mine. Am divulgat ca motiv al duelului o altercaţie la jocul de cărţĭ. D-ta însĕ eştĭ compromisă. Astădĭ lumea trebue sĕ te vadă la braţul meu. Décă nu vii, ar crede că am duelat pentru d-ta şi aş fi desonorat. Imbracă-te. Aşa vreu eu.

Biata femeie a trebuit sĕ se execute. Nu putea sĕ se împotrivéscă omului, pe care atât de mult l'a ofensat. S'a îmbrăcat şi a însoţit pe bărbatul sĕu la bal. Ajunşĭ acolo, Maşa cădù istovită într'un jilţ din vestibul. Doctorul cu tóte decoraţiile pe pept, stătea lângă dênsa. De-odată se deschide uşa vestibulului şi doctorul se aplécă la urechea nevestei, par-că ar vré sĕ-i spună un lucru plăcut: „N'ai murit încă de durere, miserabilo?... Uite acolo, şi morĭ de bucurie!"

In acel moment uşierul strigà: Căpitanul Blasewitz!

Frumosul ofiţer întrà radios şi, ca de obiceiŭ, ochii lui şi acum căutau amanta. Abia a mai recunoscut'o. Maşa se ridicà, cu palórea morţii pe faţă..... Era o figură înspăimêntătóre. Aruncà o privire şovăitóre spre amantul sĕu şi ducênd repede mâna la inimă, cădù morman la pământ. De astă-dată a murit....

S'a produs o învălmăşală. Doctorul cădù văietându-se pe cadavrul soţiei sale ér desperarea căpitanului Blasewitz de sigur ar fi provocat sensaţie, décă un prietin nu l'ar fi dus de acolo. Óspeţii au plecat cu toţii. Mâncările au trebuit sĕ le consume lacheii, şi soţia ambasadorului era fórte năcăjită, căcĭ pentru cotilion pregătise o mulţime de surprise.

Maurice se opri. In fumător era o tăcere completă. De odată se deschise uşa şi stăpâna casei dise:

— N'aţĭ isprăvit încă cu fumatul? Damele vĕ aşteptă!

Când au întrat în salonul cel mare, Pereira luà pe Maurice de braţ şi îl întrebà: „Ei, şi cu doctorul ce s'a întîmplat?"

— Cum am spus, într'o di se fălea singur cu isprava sĕvîrşită, care de altmintrea n'a putut fi urmărită. Cu tóte acestea n'a putut sta în Viena. S'a mutat la Varşovia, unde repetă mereu pacienţilor sĕi: „Numai linişte, domnilor! Numai linişte!" — Dér acum sĕ-mĭ spui şi d-ta, ce dicĭ despre drama acésta, luată din viéţă?

— Imposibilă, amice, imposibilă! Criticii ar dice, că am imitat pe „Iulia" lui Octave Feuillet.

— *st.* —

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acéstă şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus enunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

A apărut:

I. C. *Panţu*: **Curs complet de corespondenţă comercială** cu esplicarea terminilor comercialĭ. Ed'ţia a dóua prelucrată ci augmentată I-XI+322 pagine. Acéstă carte e scrisă pentru comercianţiĭ nostri, pentru funcţionarii de băncĭ şi pentru conducĕtorii băncilor. Conţine esplicărĭ asupra comerciului de mărfurĭ şi de bancă, asupra poliţelor, mijlócirile de plăţĭ şi conturile curente. La sfêrşit are un vocabular cu peste 500 de terminĭ comercialĭ, esplicaţĭ la înţelesul tuturora. Carte folositóre pentru toţĭ, carĭ au afacerĭ comerciale şi daraverĭ cu băncile. *Se póte procura* cu preţul de cor 3 50 dela tipografia *A. Mureşianu* şi dela *librăria Ciurcu* din Braşov.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura urmátórele cărţĭ:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand'al din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* n causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul“, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteoanul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus 6 banĭ porto.

„Românul in sat şi la óste“. Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“, studiu psihologic poporal de *I. Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almăşianu“, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acéstapresentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Decemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.70
Renta de coróne ung. 4%	98.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	88.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.95
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	209.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161.35
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	100.—
Renta de aur austr.	119.75
Renta de coróne austr. 4%	100.25
Bonurĭ rurale ungare 3½ %	91.25
Losurĭ din 1860	157.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.30
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	804.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	674.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.55
London vista	239.47½
Paris vista	95.20½
Note italiene	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 12 Decemvrie n. 1904.

Bancnote rom.	Cump.	18.60	Vênd.	18 68
Argint român.	„	18.40	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—